



NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH260032
NAZWA OBSZARU Ostoja Sobkowsko-Korytnicka

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH260032	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Ostoja Sobkowsko-Korytnicka

1.4. Data opracowania 2009-02	1.5. Data aktualizacji 2025-01
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-06
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 13 kwietnia 2022 r. w spr. soo Ostoja Sobkowsko-Korytnicka (PLH260032)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
20.4474

Szerokość geograficzna
50.6894

2.2. Powierzchnia [ha]:

2204.05

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL33	Świętokrzyskie
------	----------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			0.92		G	B	C	B	B
3270			0.01		M	D			
5130			3.68		G	B	C	B	B
6120			5.31		G	A	C	A	B
6210			201.68		M	B	C	B	B
6410			0.68		G	B	C	B	C
6510			327.61		G	B	C	B	C
9170			10.44		M	C	C	B	C
91E0			17.35		M	C	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze						Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Og
A	1188	Bombina bombina			p	51	100	i	R	M	C	B	C	C
M	1337	Castor fiber			p				R	DD	D			
F	1149	Cobitis taenia			p	1	3	i	R	M	C	B	C	C
F	1163	Cottus gobio			p	1	4	i	R	G	D			
F	2484	Eudontomyzon mariae			p	1	3	i	R	G	D			
M	1355	Lutra lutra			p				C	DD	C	B	C	C
I	1060	Lycaena dispar			p				P	DD	D			
F	1145	Misgurnus fossilis			p	1	8	i	P	M	C	C	C	C
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p	800	800	i	C	G	C	B	C	B
F	5339	Rhodeus amarus			p	10	70	i	C	G	C	B	C	B
A	1166	Triturus cristatus			p				P	DD	D			
I	1032	Unio crassus			p				V	DD	D			
I	1014	Vertigo angustior			p	1662000	1662000	area	C	G	C	B	A	B
I	1016	Vertigo moulinsiana			p	493000	493000	area	R	G	C	B	A	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego

Pokrycie [%]

N19	4.77
N23	0.37
N10	65.87
N06	3.13
N17	2.5
N12	23.36
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar wg podziału fizyczno-geograficznego Polski położony jest w mezoregionie Dolina Nidy oraz częściowo w mezoregionach Pogórze Szydłowskie i Góry Świętokrzyskie, makroregionach Niecka Nidziańska oraz Wyżyna Kielecka, podprowincji Wyżyna Małopolska. Obejmuje w większości dolny fragment płaskodennej szerokiej doliny rzeki Nidy, lewobrzeżnego dopływu Wisły. Rzeka przez cały swój bieg meandruje tworząc starorzecza. Dno jest akumulacyjne i podmokłe, niemal w całości porośnięte łąkami i zaroślami. W południowej części obszaru Nida zasilana jest prawobrzeżnym dopływem - Brzeźnicą, poza tym sieć rzeczna jest słabo rozwinięta, wody w większości płyną krótkimi strugami. Na południu, na wysokości Korytnicy zlokalizowany jest kompleks stawów rybnych. Pozostała część obszaru, tj. wschodnie eksklawy obszaru znajdują się w obrębie wzniesień wchodzących w skład Pogórza Szydłowskiego. Wzniesienia te nie przekraczają 300 m n.p.m. Ostoja leży na pograniczu dwóch głównych jednostek geomorfologicznych: Niecki Nidziańskiej i Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej, rozdzielonych doliną Nidy. Zachodnie brzegi Nidy zbudowane są ze skał jurajskich. Tworzą one pasmo wzniesień będące południowym przedłużeniem Gór Chęcińskich. Dalej na południe występują górnokredowe osady wapienno-margliste, natomiast dolina Nidy wypełniona jest osadami czwartorzędowymi. Na wschód od Nidy rozpościera się Pogórze Szydłowskie, gdzie zaznaczają się struktury mezozoiczne o kierunku NW-SE. Przebieg wzniesień i dolin jest uwarunkowany charakterem budowy geologicznej. Iłowce najczęściej tworzą obniżenia, podczas gdy wapień oraz piaskowce tworzą podłużne wzniesienia z drugorzędnymi zagłębieniami. Szczególnie charakterystyczne są tu progi piaskowców oraz grzbiety wzniesień budowane z wapieni jurajskich. Położenie ostoi w dolinie rzecznej zdeterminowało rodzaj pokrywy glebowej. Na piaszczysto-mułowych osadach, w obrębie doliny Nidy występują głównie mady rzeczne. W miejscach gdzie w podłożu zalegają słabo przepuszczalne piaski gliniaste, w warunkach silnego uwilgotnienia wykształciły się gleby torfowe oraz powstałe w wyniku osuszania się torfów gleby murszowate. W obrębie rozległej równiny zalewowej występują również wytworzone z osadów organicznych zalegających na torfie gleby mułowo-torfowe, a w miejscach bardzo silnego uwilgotnienia gleby glejowe. Ponad równiną zalewową, na piaszczystych i gliniastych osadach wykształciły się gleby bielcowe oraz gleby brunatne właściwe i brunatne kwaśne wykształcone na pokrytych utworami czwartorzędowymi stokach wzniesień. Na wychodniach węglanowych skał kredowych i jurajskich, w obrębie eksklaw ostoi wykształciły się rędziny brunatne, a w obniżeniach, w dolinach cieków rędziny deluwialne. W ostoi występują murawy kserotermiczne, które tworzą połączenie pomiędzy tymi siedliskami na Poniidziu i w obszarze Chęcińskim. Obszar stanowi również przedłużenie Doliny Nidy ku północy będąc łącznikiem z Białą Nidą i Czarną Nidą, a dalej Lubrzanką i Wierną Rzeką. Jest ważnym korytarzem ekologicznym obejmującym naturalne rzeki niżowe. Teren charakteryzuje się wydłużonymi, łagodnie zaokrąglonymi wzgórzami między którymi występują liczne wąwozy i jary.

4.2. Jakość i znaczenie

Ostoja Sobkowsko-Korytnicka zabezpiecza kilka siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są to:

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 3150-2 – Eutroficzne starorzecza i naturalne, drobne zbiorniki wodne. W trakcie prac do projektu planu zadań ochronnych stwierdzone w południowej i centralnej części obszaru Natura 2000 tj. na północ od Borszowic oraz w okolicy miejscowości Brzeźno. Siedlisko charakteryzuje się tu obecnością roślin pływających zarówno swobodnie jak i na powierzchni wody. Obecne są rzęsa trójrowkowa *Lemna trisulca* i drobna *L. minor*, spirodela wielokorzeniowa *Spirodela polyrhiza*, żabiściek pływający *Hydrocharis morsus-ranae*, rdestnica grzebieniasta *Stuckenia pectinata*, moczarka kanadyjska *Elodea canadensis*, wywłócznik okółkowy *Myriophyllum verticillatum* i kłosowy *M. spicatum*.

Stwierdzono również rogatka sztywnego *Ceratophyllum demersum*, którego znaczny udział może zaburzać różnorodność gatunkową. Stwierdzono trzy płaty o powierzchni nie przekraczającej 1 ha. Reprezentatywność siedliska, z uwagi stwierdzony w trakcie prac nad ekspertyzą do planu zadań ochronnych, niepełny skład gatunków charakterystycznych oceniono jako dobrą – B. Powierzchnia względna C, gdyż siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska na terenie kraju. Stan zachowania dobry – B, mimo, że siedlisko w obszarze zajmuje niewielką powierzchnię ma dobre perspektywy ochrony i możliwe jest utrzymanie stanu siedliska. Ocena ogólna, na podstawie powyższych parametrów oraz przy uwzględnieniu wartości obszaru dla zachowania siedliska również jest dobra – B.

5130 Formacje z jałowcem pospolitym *Juniperus communis* na wrzosowiskach lub wapiennych murawach w trakcie opracowywania projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody Wzgórza Sobkowskie oraz ekspertyzy do projektu planu zadań ochronnych dla tego obszaru, stwierdzono na 4 stanowiskach, zlokalizowanych na wzniesieniach położonych w okolicach Sokołowa i Sobkowa Górnego, przy czym dwa znajdują się w rezerwacie przyrody Wzgórza Sobkowskie. Są to niewielkie płaty zarośli, które trudno oddzielić od pozostałych zarośli przynależących do zespołu *Rhamno-Cornetum sanguinei*, zbudowanych z tych samych gatunków krzewów. Tworzą one ze sobą silnie powiązaną mozaikę. Siedlisko to wykształciło się na murawach kserotermicznych, w których obecne były gatunki charakterystyczne: rzepik pospolity *Agrimonia eupatoria*, klinopodium pospolite *Clinopodium vulgare*, pszeniec różowy *Melampyrum arvense*, rutewka mniejsza *Thalictrum minus*, lebiodka pospolita *Origanum vulgare*, objęte ochroną prawną dzwonek syberyjski *Campanula sibirica* i goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*, a także jałowiec pospolity *Juniperus communis*, który stanowił znaczny składnik warstwy krzewów. Dodatkowo obecna była tarnina *Prunus spinosa*, dereń *Cornus sanguinea* i sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*. Z uwagi na to, że jest to stadium sukcesji wtórnej muraw kserotermicznych obserwowany jest też liczny udział gatunków typowych dla klasy *Festuco-Brometea*. W zbiorowisku występują krzewy o różnej wysokości, z reguły od kilkudziesięciu centymetrów do ok. 1,5 metra, spotykane są również pojedyncze okazy sięgające wysokości ok. 2-3 metrów. Występują również niewielkie osobniki świadczące o odnawianiu jałowca na siedlisku. Na niektórych powierzchniach zwarcie oraz udział krzewów jałowca sięga ok. 50%. Reprezentatywność stwierdzonych płatów, z uwagi na znaczny udział gatunków typowych oceniono na dobrą – B. Powierzchnia względną – C, siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrytej przez ten typ na terenie kraju. Stan zachowania dobry – B. Z uwagi na pozostałe oceny oraz fakt, że obszar jest wartościowy dla ochrony tego siedliska ocena ogólna jest dobra – B.

*6120 Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) stwierdzone zostały w trakcie opracowywania ekspertyzy do projektu planu zadań ochronnych w postaci 5 płatów zlokalizowanych w północnej części obszaru. Na płatach występuje szereg gatunków charakterystycznych, notowano obecność gatunków takich jak: szczytlicha siwa *Corynephorus canescens*, jasioniec piaskowy, pylenieć pospolity *Berteroa incana*, chaber nadreński *Centaurea stoebe*, skrzyp polny *Equisetum arvense*, goździk kropkowany *Dianthus deltoides*, macierzanka piaskowa *Thymus serpyllum*, rozchodnik ostry *Sedum acre*, wiosnowka pospolita *Erophila verna* oraz znaczny udział kocanek piaskowych *Helichrysum arenarium*. Z innych reprezentatywnych gatunków, występowały także: koniczyna polna *Trifolium arvense*, strzęplica sina *Koeleria glauca*, pięciornik piaskowy *Potentilla arenaria*, rozchodnik sześciorzędkowy *Sedum sexangulare*, lepnica wąskopłatkowa *Silene otites* czy chondrilla sztywna *Chondrilla juncea*. Pomimo niedużych arealów stwierdzone płaty muraw napiaskowych są użytkowane, brak jest też znaczącego udziału drzew i krzewów, ich stan jest stabilny. Charakteryzują się bogactwem gatunkowym. Ponadto na terenie ostoi znajdują się miejsca piaszczyste, które potencjalnie w przyszłości mogą zostać zasiedlone przez gatunki murawowe. Dlatego też reprezentatywność siedliska i stan zachowania oceniono jako doskonałe – A. Powierzchnia względna – C, wynika z zajmowania poniżej 2% powierzchni pokrytej przez ten typ na terenie kraju. Obszar jest wartościowy dla ochrony siedliska, jednak z uwagi na niewielkie powierzchnie i ich rozproszenie w obszarze ocena ogólna wynosi B - dobra.

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*) odnaleziono w obszarze w trakcie opracowywania projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody Wzgórza Sobkowskie oraz ekspertyzy do projektu planu zadań ochronnych dla tego obszaru oraz zadań ochronnych do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa Kielce. Reprezentowane są przez podtyp 6210-3 Kwietne murawy kserotermiczne. Na terenie ostoi stwierdzono kilkadziesiąt płatów tego siedliska. Rozmieszczone są przede wszystkim w północno-wschodniej i centralnej części ostoi na pasmach wzniesień w okolicy Sokołowa Dolnego, Sobkowa i Łukowej. Większość płatów odznaczała się znacznym

udziałem gatunków charakterystycznych dla klasy Festuco-Brometea. Odnotowano: pszeniec różowy *Melampyrum arvense*, czyścica storzyszek *Clinopodium vulgare*, rzepik pospolity *Agrimonia eupatoria*, czyściec prosty *Stachys recta*, lebiodka pospolita *Origanum vulgare*, kłosownica pierzasta *Brachypodium pinnatum*, kostrzewa bruzdkowana *Festuca rupicola*, przytulia północna *Galium boreale*, a także objęte ochroną prawną dzwonek syberyjski *Campanula sibirica* i goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*. Na części stwierdzano naloty drzew i krzewów oraz ulegały ekspansji trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos* bądź gatunkami łąkowymi, głównie rajgrasem wyniosłym *Arrhenatherum elatius* lub perzem *Elymus repens*. Z uwagi na znaczny udział gatunków charakterystycznych reprezentatywność siedliska oceniono jako dobrą – B; powierzchnię względną – C, gdyż siedlisko zajmuje mniej niż 2% powierzchni zajmowanej przez ten typ siedliska w kraju. Stan zachowania oceniono jako średni – C, wymaga ono podjęcia działań ochronnych ponieważ obserwuje się postępującą sukcesję, w kierunku zbiorowisk zaroślowych.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) reprezentowane jest przez podtyp 6410-1 Zmiennowilgotne łąki olszewnikowo-trzęślicowe *Selino carvifoliae*-Molinietum. W trakcie prac nad projektem planu zadań ochronnych stwierdzono jeden płat o powierzchni 0,68 ha na wschód od Korytnicy. Z gatunków charakterystycznych odnotowano trzęślicę modrą *Molinia caerulea*, krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis*, przytulię północną *Galium boreale*. Dodatkowo występowały rdest wężownik *Polygonum bistorta*, kłosówka wełnista *Holcus lanatus*, pięciornik gęsi *Potentilla anserina*, babka lancetowata *Plantago lanceolata*, firletka poszarpana *Lychnis flos-cuculi*, a miejscami silnie dominowała sesleria błotna *Sesleria uliginosa*. Z uwagi na znaczny udział gatunków charakterystycznych reprezentatywność siedliska oceniono jako dobrą – B. Na płacie obserwowano również martwą materię organiczną (wojłok), dlatego ocena stanu zachowania jest obniżona do dobrej – B. Powierzchnia względna C (poniżej 2% w stosunku do powierzchni siedliska w kraju). Zmiennowilgotna łąka trzęślicowa na terenie ostoi zajmuje małą powierzchnię, a skład gatunkowy jest zaburzony przez niewłaściwe proporcje udziału gatunków dwuliściennych i traw, stąd ocena ogólna C znacząca.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) reprezentowane jest w obszarze przez podtyp 6510-1 Łąka rajgrasowa (owsicowa) (*Arrhenatheretum elatioris*). Są to antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych (niezbyt wilgotnych i niesuchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia, wykształcają się zarówno na płaskich powierzchniach jak i nachylonych o różnych ekspozycjach. Łąki tego typu występują powszechnie w obniżeniach terenu w sąsiedztwie doliny rzeki Nidy oraz we wschodniej enklawie w sąsiedztwie msc. Korytnica. Łąki te są względnie dobrze zachowane z obecnością ekspansywnej trawy – śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*. Z gatunków charakterystycznych występowały: rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, dzwonek rozpięrzchły *Campanula patula*, świerzbica polna *Knautia arvensis*, pasternak zwyczajny *Pastinaca sativa*, szczaw rozpięrzchły *Rumex thyrsoiflorus*, przytulia właściwa *Galium mollugo*, kozibród łąkowy *Tragopogon pratensis*, bodziszek łąkowy *Geranium pratense*, pępawa dwuletnia *Crepis biennis*. Obserwowano znaczny udział traw: kłosówka wełnista *Holcus lanatus*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, tymotka łąkowa *Phleum pratense*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, kostrzewa łąkowa *Festuca pratensis*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, tomka wonna *Anthoxanthum odoratum*, owsica łąkowa *Helictotrichon pratense* i roślin z rodziny motylkowatych *Fabaceae*. W runi często zaznacza się udział roślin z rodziny baldaszkowatych (*Apiaceae*): marchew zwyczajna *Daucus carota*, barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*, a także babka lancetowata *Plantago lanceolata* i krwawnik pospolity *Achillea millefolium*. Nie stwierdzono gatunków inwazyjnych oraz zarastania płatów przez krzewy i naloty drzew. Dlatego też reprezentatywność siedliska i stan zachowania oceniono jako dobry, ocena obniżona jest z uwagi na znaczny udział traw. Powierzchnia zajmowana przez siedlisko jest mniejsza niż 2% powierzchni w kraju – C. Obszar jest znaczący dla zachowania siedliska (C).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) występuje w postaci jednego płatu o powierzchni ok. 10 ha w sąsiedztwie msc. Korytnica. Reprezentatywność siedliska oceniono na C – znaczącą, powierzchnia względna C (poniżej 2% w skali kraju). Stan zachowania jest dobry B. Ocena znaczenia obszaru dla zachowania siedliska C – znacząca.

*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetum glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) występują w obszarze w postaci 5 płatów zlokalizowanych w sąsiedztwie rzeki Nidy, na odcinku między Sobkowem a Korytnicą. Jest to podtyp *91E0-3 Niżowy łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*. W drzewostanie dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa* z domieszką jesionu wyniosłego

Fraxinus excelsior i czeremchy zwyczajnej Padus avium obecnej również w warstwie krzewów. Dodatkowo występuje dereń świdwa Cornus sanguinea i bez czarna Sambucus nigra. Runo tworzą zarówno gatunki leśne: podagrycznik zwyczajny Aegopodium podagraria, bluszcz kurdybanek Glechoma hederacea, szczawik zajęczy Oxalis acetosella, świerżbek orzęsiony Chaerophyllum hirsutum, ostrożeń warzywny Cirsium oleraceum, konwalijka dwulistna Maianthemum bifolium, kuklik zwisty Geum rivale, pokrzywa zwyczajna Urtica dioica, chmiel zwyczajny Humulus lupulus, tojeść rozestana Lysimachia nummularia, bodziszek cuchnący Geranium robertianum, nerecznica samcza Dryopteris filix-mas, wietlica samicza Athyrium filix-femina. Miejscami obecne są jeżyny Rubus spp. Runo tworzą nie tylko gatunki leśne, ale również gatunki łąkowe i szuwarowe, które zaburzą właściwą strukturę runa łągowego. Odnotowano również pojedynczo inwazyjny gatunek drzewa: klon jesionolistny Acer negundo. W drzewostanie przewagę stanowią drzewa starsze niż 50 lat, natomiast ok. 100-letnie drzewa zajmowały w drzewostanie do 20% zwarcia. Martwe drzewa i rozkładające się drewno są siedliskami organizmów saproksylicznych. Reprezentatywność siedliska oceniono na C – znacząca, w siedlisku zaobserwowano małą ilość pozostawionego martwego drewna oraz zaburzony skład gatunkowy runa. Poza gatunkami typowymi dla siedliska obecne są również gatunki łąkowe i szuwarowe. Powierzchnia względna C (poniżej 2% w skali kraju). Stan zachowania jest dobry B. Ocena znaczenia obszaru dla zachowania siedliska C – znacząca. Odbiegają one od stanu właściwego, jednak możliwa jest poprawa stanu siedliska.

Siedlisko 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością Chenopodium rubri p.p. i Bidens p.p. nie zostało odnalezione w trakcie ww. badań terenowych. Przy niskim stanie wody w Nidzie weryfikowano miejsca potencjalnego występowania siedliska, m.in. piaszczyste brzegi rzeki na odcinku od Kotlic do Mokrska, w okolicy Brzeźna oraz na południowy-zachód od Sokołowa Dolnego. Brzegi te opanowały ekspansywne byliny (mozga trzciniowata, trzcina pospolita), które zacieniają podłoże i uniemożliwiają rozwój gatunków typowych dla siedliska. W przeszłości w czasie mroźnej pory zimowej, przesuwająca się po rzece kra ścinała w strefie przybrzeżnej wierzchnią warstwę gleby a zarazem ekspansywne byliny, ułatwiając tym samym rozwój terofitów. Ten naturalny czynnik, który obecnie obserwuje się coraz rzadziej, korzystnie wpływał na wykształcenie się fitocenozy. Obecnie pojedyncze okazy gatunków charakterystycznych, np. rzepicha błotną czy babka wielonasienna pojawiają się na czasowo odsłoniętych brzegach rzeki np. dzikich plażach, punktach postoju kajaków. Jednak znikomy ich udział, a także niewielki areal nie pozwala zaliczyć tych płatów do siedliska przyrodniczego. Dlatego też przyjęto, że siedlisko zanika na skutek naturalnych procesów spowodowanych zmianami klimatycznymi a obecnie występują jedynie pojedyncze gatunki. Siedlisko o znaczeniu nieistotnym – ocena reprezentatywności D.

Do grudnia 2022 r. w obszarze wykazywano również, jako przedmioty ochrony, siedliska: 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto Nanojuncetea, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (Ranunculion fluitantis), 9110 Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti petraeae) oraz 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum). Za zgodą KE ww. siedliska nie stanowią aktualnie przedmiotu ochrony w obszarze.

Obszar został utworzony w celu ochrony następujących gatunków zwierząt:

1355 wydra Lutra lutra, jest gatunkiem osiadłym, związanym z doliną rzeki Nidy. Stan zachowania gatunku w obszarze oceniono na B – dobry. Stopień izolacji oceniono na poziomie C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Liczebność gatunku na stanowisku jest niższa niż 2% populacji krajowej. Ocena znaczenia obszaru dla populacji wydry – C.

1188 kumak nizinny Bombina bombina został stwierdzony w trakcie prac terenowych do projektu planu zadań ochronnych na dwóch blisko siebie położonych stanowiskach w południowej części obszaru. W kompleksie stawów rybnych obok Korytnicy oraz starorzeczu Nidy przy przysiółku Podgózd. Kumaki często wybierają stawy, w których gospodarka rybacka prowadzona jest z mniejszym natężeniem, posiadające dobrze rozwinięte szuwary i nasłonecznione pływizny. Należy przypuszczać, że wraz z cyklicznymi zmianami charakteru poszczególnych stawów kumaki zmieniają miejsce bytowania w czasie, jednak utrzymują swoje występowanie na danym obszarze. Drugim ze stanowisk kumaka nizinnego było znajdujące się po drugiej względem stawów stronie Nidy starorzecze. Zbiornik ten jest otoczony przez tereny rolnicze o niskiej intensywności prac (głównie łąki). W przypadku obydwu stanowisk nie zaobserwowano rozrodu gatunku, pomimo poszukiwania jaj i larw. Powodem były prawdopodobnie duże rozmiary zbiornika i utrudniony

szuwarami dostęp do brzegów zbiorników, w przypadku starorzecza – także niewielka liczebność gatunku. Z uwagi na występowanie gatunku ograniczone do niewielkiej części obszaru dodano również kategorię liczebności (R) – rzadkie. Populację ocenia się jako osiadłą. Stan zachowania gatunku w obszarze oceniono na B – dobry, słyszalne są głosy godowe, a siedlisko sprzyja rozrodowi. Stopień izolacji oceniono na poziomie C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Kompleks stawów znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Nidy. Tworzy ona liczne starorzecza, stanowiące stanowiska dla występowania kumaków, utrzymujące warunki dla przepływu genów. Jednocześnie rzeka tworzy naturalny kanał migracji, dlatego populacji nie można traktować jako izolowanej. Liczebność gatunku na stanowisku jest niższa niż 2% populacji krajowej. Ocena znaczenia obszaru dla populacji kumaka – C, jest wypadkową powyższych ocen.

1145 piskorz *Misgurnus fossilis*, stwierdzony został w trakcie prac terenowych do projektu planu zadań ochronnych na dwóch stanowiskach: w rzece Nidzie oraz w niewielkim zbiorniku wodnym koło Łukowej. Populacja na tych stanowiskach nie była zróżnicowana pod względem wiekowym, ale w odniesieniu do całości obszaru odłowiono osobniki należące do różnych klas wiekowych. Wielkość populacji szacowana jest na kilka osobników. Jednak ze względu na środowisko życia tego gatunku (denny tryb życia, występowanie często w bagnistych, zarośniętych ciekach) powoduje, że rzeczywista liczebność jego populacji jest mocno niedoszacowana. Dlatego też, mimo tak niskiej oceny wynikającej z ocen cząstkowych można uznać, że jest stabilna. Szacunkowa wielkość populacji mieści się w przedziale $2\% > p > 0\%$ populacji krajowej (ocena C). Ocena stanu zachowania na poziomie B, na taki stan zachowania miała wpływ niewielka ilość stwierdzonych osobników. Wartość obszaru dla ochrony gatunku oceniono jako znaczącą (C), populację i warunki siedliskowe należy uznać za stabilne biorąc pod uwagę zróżnicowanie wiekowe odłowionych osobników.

1149 koza *Cobitis taenia* jest gatunkiem o nocnym trybie życia, przebywa w pobliżu dna i w chwilach zagrożenia zakopuje się w piasek. Gatunek zasiedla rzeki o piaszczystym i piaszczysto-mulistym dnie, preferując miejsca o małym przepływie wody. Koza w trakcie prac do projektu planu zadań ochronnych została stwierdzona na dwóch stanowiskach w rzece Nidzie. Populacja została oszacowana na zaledwie kilka osobników, co może być spowodowane trybem życia jaki prowadzi. Szacunkowa wielkość populacji mieści się w przedziale $2\% > p > 0\%$ populacji krajowej (ocena C). Stan zachowania w obszarze – C (znaczący), szczególnie ze względu na brak młodocianych klas wiekowych oraz niewielką względną liczebność. Gatunek jest nieizolowany w obszarze w obrębie zasięgu występowania - izolacja C. Obecność potencjalnych siedlisk sprawia, że kozy znajdują w obszarze dogodne warunki siedliskowe, jednak z uwagi na zły stan zachowania gatunku wartość obszaru ocenia się na poziomie C.

5339 różnka *Rhodeus amarus* jest jedną z najmniejszych ryb karpiowatych Europy. W ramach inwentaryzacji do projektu planu zadań ochronnych stwierdzono 70 osobników na dwóch stanowiskach badawczych. Warunki siedliskowe w obrębie naturalnych cieków oraz kanałów z warunkami zbliżonymi do naturalnych sprawiają, że gatunek znajduje w obszarze dogodne warunki siedliskowe. Gatunek występuje powszechnie (kategoria populacji C), jego populacja stanowi poniżej 2% populacji krajowej (C). Stan zachowania określono jako dobry – B. Ocena ogólna, wartość obszaru dla zachowania gatunku jest dobra – B. Ze względu na zły stan zachowania gatunku na całym obszarze kraju, ochrona siedlisk tego gatunku jest szczególnie ważna.

1014 poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, jest to jeden z najmniejszych ślimaków lądowych Europy, o muszli osiągającej do 1,9 mm długości i 1 mm szerokości. Przebywa przy ziemi i u podstawy łądyg, zimą hibernuje wśród obumarłych roślin. Zgodnie z danymi z inwentaryzacji do projektu planu zadań ochronnych, zasiedla wilgotne łąki, szuwały turzycowe i ziołorośla w dolinie Nidy k. Brzegów, Sobkowa, Mokrska Górnego, Starych Kotlic i Korytnicy oraz poza doliną – na stokach i w dolinach małych cieków k. Łukowej i między Lipą a Jaworem. Powierzchnia stanowisk jest bardzo zróżnicowana – od 0,5 ha do prawie 70 ha (największy i najlepiej zachowany płat siedlisk k. Mokrska Górnego). Łącznie siedlisko zajmowane przez gatunek w obszarze szacuje się na ponad 160 ha. Gatunek występuje powszechnie (kategoria populacji C), jego populacja stanowi poniżej 2% populacji krajowej (C), stan zachowania gatunku w obszarze jest oceniany jako dobry (B), a jego lokalna populacja jest izolowana w stosunku do naturalnego zasięgu gatunku (A). Wartość obszaru dla ochrony poczwarówki zwężonej oceniono jako dobrą (B).

1016 poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*, gatunek większy od poczwarówki zwężonej - o muszli osiągającej długość 2,7 mm i szerokość 1,6 mm. Gatunek związany z bogatymi w wapń, podmokłymi

siedliskami. Preferuje wysoką roślinność, unika terenów zakrzaczonych czy użytkowanych rolniczo. W trakcie badań do projektu planu zadań ochronnych gatunek stwierdzany w dolinie Nidy – na brzegach starorzeczy, w lasach łągowych i lokalnych zabagnieniach k. Starych Kotlic, Nowych Kotlic, Sobkowa i Mokrska Górnego (największy płat siedlisk). Łącznie stanowiska gatunku w obszarze zajmują powierzchnię niespełna 50 ha. Występuje tu w zbiorowiskach szuwarowych na brzegach starorzeczy, w podmokłych obniżeniach terenu oraz w prześwietlonych lasach olchowych. Gatunek jest rzadki w obszarze (kategoria R). Populacja gatunku stanowi poniżej 2% populacji krajowej (C), stan zachowania gatunku w obszarze jest dobry (B), a jego lokalna populacja jest izolowana w stosunku do naturalnego zasięgu gatunku (A). Wartość obszaru dla ochrony poczwarówki jajowatej oceniono jako znaczącą (C).

1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* w trakcie badań do projektu planu zadań ochronnych stwierdzana była na całej długości odcinka rzeki Nidy w granicach obszaru. Jej siedliska nie są pofragmentowane, dlatego też rzekę traktowano jako jedno stanowisko. Występuje tu powszechnie (kategoria populacji w obszarze C). Średni rozkład wylinek na badanych odcinkach wyniósł 96,3%, zagęszczenie: 15 wylinek/10 m brzegu rzeki, a liczebność: 750 wylinek/500 m brzegu rzeki. Ze względu na kilkuletni rozwój larwalny gatunku oraz długi okres wylotu imagines, przeliczanie podanego zagęszczenia na długość rzeki w obszarze nie oddaje rzeczywistej liczebności populacji. Znacznie bliższe stanowi faktycznemu byłoby wyrażenie wielkości populacji w jednostce długości zasiedlonego cieku, wynoszącej w tym przypadku ok. 17,5 km. Do określenia przedziału liczebności przyjęto wyniki z raportów dla gatunku na stanowisku z Państwowego Monitoringu Środowiska. W obszarze znajdują się cztery punkty, równomiernie rozłożone w ciągu rzeki Nidy. W 2014 r. łączna liczebność z poszczególnych stanowisk wyniosła 806 wylinek, natomiast w trakcie inwentaryzacji do projektu planu ochrony stwierdzono łącznie 831 wylinek na siedmiu stanowiskach. Stąd przyjęto wartość min. i max. Wynoszącą 800 osobników. Populacja gatunku stanowi poniżej 2% populacji krajowej (C). Stan zachowania gatunku w obszarze jest dobry (B), a jego lokalna populacja nie jest izolowana w stosunku do naturalnego zasięgu gatunku (C). Wartość obszaru dla ochrony trzepli zielonej oceniono jako dobrą (B). Populacja należy do istotnych w skali regionu. Występujące tu siedliska spełniają wymagania gatunku, a jego obecny stan zachowania wskazuje na wieloletnią perspektywę zachowania populacji.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A04.03		i
L	G01.03		i
M	A02		i
L	D01.04		i
L	C01.01		i
L	J01		i
L	B01		i
L	A01		i
L	E03.01		i
L	E02		i
M	X		b
L	E01.03		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

L	D01.04		i
M	X		b
L	E01.03		i
L	E02		i
L	C01.01		i
L	A01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Dokumentacja Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego (WZS), opracowana na etapie proponowania obszaru Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka; 2. Barga-Więclawska J. 2007 Inwentaryzacja malakofauny na terenie RDLP w Radomiu. Raport występowania gatunków objętych ochroną w Europejskiej Sieci ekologicznej NATURA 2000 1-86; 3. Katewicz E., Pranga J., Łyko M., Sawicka D., Kozina P., Bubak I., 2014. Projekt Planu Ochrony dla Rezerwatu Przyrody „Wzgórza Sobkowskie”; 4. Kobak L., Koczwańska J. 1987 Zróżnicowanie i synantropizacja zbiorowisk nieleśnych Niecki Nidziańskiej Studia Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej XV 163-207; 5. Łuszczynska B. 1998 Kserotermiczna flora naczyniowa wybranych subregionów Niecki Nidziańskiej (Garb Pińczowski, Płaskowyż Szaniecki, wschodnia część Niecki Soleckiej). *Fragm. Flor. et Geobot. Ser. Polonica*. 55-87; 6. Łuszczynska B. 2000 Zagrożone i chronione elementy flory kserotermicznej Garbu Pińczowskiego i terenów przyległych. *Biuletyn Ogr. Bot.* 9 65-75; 7. Łuszczynska B., Łuszczynski J. 1986 Nowe stanowiska niektórych rzadszych gatunków roślin naczyniowych wzgórz kserotermicznych we wschodniej części Okręgu Miechowsko-Pińczowskiego. *Studia Kieleckie*. 1(49) 59-63; 8. Piechocki A. 1981. Współczesne i subfossylne mięczaki (Mollusca) Gór Świętokrzyskich. *Acta Univ. Lodz.* 1-177; 9. Program ochrony przyrody z projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kielce 2019-2028; 10. Przemyski A. (red.). 2020. Ekspertyza przyrodnicza dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka PLH260032 na potrzeby projektu POIS.02.04.00-00-0193/16, PN.: „Opracowanie Planów Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000”; 11. Różański W. 1987 Zróżnicowanie i zachowanie zbiorowisk leśnych Niecki Nidziańskiej. W: Kleczkowski A.S. (red.). *Wartości środowiska przyrodniczego Niecki Nidziańskiej i zagadnienie jego ochrony. Część 1. Studia Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej* 209-283 12. Szwaagrzyk J. 1987 Flora naczyniowa Niecki Nidziańskiej. W: Kleczkowski A.S. (red.). *Wartości środowiska przyrodniczego Niecki Nidziańskiej i zagadnienie jego ochrony. Część 2. Studia Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej* 15 17-91; 13. Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska – Monitoring Przyrodniczy; Raporty dla gatunku 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecillia* na stanowiskach w obszarze

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	69.86	PL02	1.6		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Włoszczowsko-Jędrzejowski	*	48.71
PL04	Chęcińsko-Kielecki	*	16.14
PL04	Chmielnicko-Szydłowski	*	5.02
PL02	Wzgórza Sobkowskie	*	1.6

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
Adres:	Polska Szymanowskiego 6 25-361 Kielce
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.kielce.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

<input type="checkbox"/>	Tak
<input type="checkbox"/>	Nie, ale jest w przygotowaniu
<input checked="" type="checkbox"/>	Nie

7. MAPA OBSZARU

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260032

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

 Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych

(opcjonalnie)